

VNEUS Lindgren Jussi(VNK)

23.03.2021
JULKINEN

Viite

Asia

Eurohuippukokous 26.3.2021

Eurohuippukokouksen on määrä keskustella euron kansainvälisen roolin vahvistamisesta. Eurohuippukokosta on valmisteltu euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa ja euroryhmän puheenjohtaja on lähettänyt tähän liittyen kirjeen eurohuippukokouksen puheenjohtajalle.

Euron kansainvälisen roolin vahvistaminen yhtenä unionin strategisen autonomian pilarina edellyttää vahvaa talouskasvua, joka rakentuu kilpailukykyiselle ja terveelle yrityssektorille. Rahoitusmarkkinoiden häiriönsietokyvyn vahvistaminen voi osaltaan tukea EU:n strategista autonomiaa.

Suomi kannattaa vahvan sijoittajavastuun toteutumista. Ylivelkaantuneiden jäsenvaltioiden ja pankkien ongelmia on kyettävä hoitamaan ilman merkittäviä kielteisiä seurausvaikutuksia EU:n rahoitus- ja pääomamarkkinoille. Suomen peruslähtökohta pankkiunionin loppuunsaattamisessa perustuu laajamittaiseen ja tehokkaaseen sijoittajavastuun toimeenpanoon, jotta veronmaksajien kustannusten minimointi pankkikriiseissä olisi mahdollista.

Suomi suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti jatkoselvityksiin keskuspankkirahajärjestelmän kehittämiseksi, jotta järjestelmä vastaisi tulevaisuuden vaatimuksia rahapolitiikan toteuttamiskeinojen ja toisaalta sen välitysmekanismien osalta. Digitaalisen euron käyttöönoton oikeusperustan asianmukaisuus tulee varmistaa, jos hanketta viedään eteenpäin EKPJ:n toimesta. Suomi katsoo, että digitaalisen euron mahdollinen käyttöönotto edellyttää laajaa ja seikkaperäistä vaikutusarviointia.

Euroopan komissio julkaisi 19.1.2021 tiedonannon ”Euroopan talous- ja rahoitusjärjestelmä: lisää läpinäkyvyyttä, vakautta ja häiriönsietokykyä”. Tiedonannossa selostetut toimet ovat lähinnä komission toimintasuunnitelman tarkennuksia, joissakin todetaan annettujen lainsäädäntöehdotusten jatkotoimista ja voimassa olevan lainsäädännön uudelleentarkasteluista. Uusia lainsäädäntöehdotuksia tiedonantoon ei sisälly. Tiedonannosta ja euron kansainvälisen roolin vahvistamisesta on keskusteltu erikseen laajennetussa euroryhmässä maaliskuussa 2021. Keskusteluiden perusteella euroryhmän puheenjohtaja on lähettänyt asiasta nimissään kirjeen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Euroryhmän puheenjohtajan kirjeessä Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle tunnistetaan useita eri tekijöitä euron kansainvälisen roolin vahvistamiseksi. Näitä keskeisiä tekijöitä ovat muun muassa kestävä taloudellinen elpyminen ja finanssipolitiikan koordinaatio, EU:n uusi mittava joukkovelkakirjakanta, talous- ja rahaliiton loppuunsaattaminen, mukaan lukien pankkiunionin loppuunsaattaminen ja pääomamarkkinaunionin syventäminen. Lisäksi kirjeessä nostetaan esille häiriönkestävä rahoitusmarkkinainfrastruktura, mahdollinen digitaalinen euro ja kestävä rahoituksen kokonaisuus.

Erityisesti eurohuippukokouksen on määrä keskustella mahdollisen digitaalisen keskuspankkirahan luomisesta yleisölle. Euroryhmän puheenjohtajan kirjeessä todetaan, että euroryhmä on valmis jatkamaan työtä tämän hankkeen osalta ja kirjeessä toivotaan asiassa eurohuippukokoukselta poliittista ohjausta. Euroopan keskuspankki (EKP) julkaisi lokakuussa 2020 raportin koskien digitaalista euroa. EKP:n raportti on luonteeltaan alustava politiikka-analyysi eri vaihtoehtoista ja lähtökohdista, joita eurooppalaisen digitaalisen keskuspankkirahan käyttöönottoon voisi liittyä.

EKP:n selvityksessä digitaalisesta eurosta ei suoranaisesti tässä vaiheessa oteta kantaa siihen, tulisiko digitaalinen keskuspankkiraha ottaa käyttöön, ja jos sellainen otettaisiin käyttöön, milloin se mahdollisesti tulisi tapahtumaan. Raportin mukaan EKP päättäneen vuoden 2021 puoliväliin mennessä, jatketaanko asian selvittämistä muodollisena hankkeena eurojärjestelmän puitteissa.

Pankkiunionin osalta eurohuippukokous pyysi joulukuussa 2020 euroryhmää laatimaan vaiheittaisen ja aikataulutetun toimintasuunnitelman pankkiunionin syventämiselle, ml. yhteiselle talletussuojalle. Eurohuippukokous pyysi, että euroryhmä raportoi saavuttamastaan edistyksestä kesäkuuhun 2021 mennessä.

Yhteinen talletussuojajärjestelmä ja mahdolliset lainsäädäntöaloitteet koskien talletussuojaa ja pankkien kriisinratkaisua vaikuttavat toisiinsa merkittäväällä tavalla. Pankkiunionin lopullisen toimintamallin periaatteet eivät ole vielä sovitut poliittisesti.

Pääomamarkkinaunionin osalta komissio julkaisi syyskuussa 2020 uuden toimintasuunnitelman EU:n pääomamarkkinaunionin toteuttamiseksi. Toimintasuunnitelmalla pyritään saattamaan päätökseen komission jo vuonna 2015 julkaiseman ensimmäisen pääomamarkkinaunionia koskevan tiedonannon tavoite aidosta yhtenäismarkkinasta. EU:n neuvosto hyväksyi neuvoston päätelmät toimintasuunnitelmasta joulukuun alussa, joissa annetaan tuki komission toimintasuunnitelmalle yleisellä tasolla, painottaen eri toimenpiteiden aikataulullisia prioriteetteja.

Komission uusi toimintasuunnitelma koskien pääomamarkkinaunionin syventämistä pohjautuu komission marraskuussa 2019 asettaman korkean tason työryhmän raporttiin, jonka työryhmä julkaisi kesäkuussa 2020. Raporttiin sisältyi 17 suositusta, joista komissio konsultoi laajasti jäsenmaiden ja markkinoilla toimivien osapuolten näkemyksiä. Raportin ja konsultaation kommenttien perusteella komissio on antanut nyt uuden 16 kohdan toimintasuunnitelman. Ehdotukset kohdistuvat yritysten rahoituksen saatavuuden helpottamiseen, sijoittajan asemaan ja aidon yhtenäisen rahoitusmarkkinan muodostamiseen.

Kestävän rahoituksen kokonaisuuden osalta kirjeessä huomioidaan etenkin tuleva komission ehdotus vihreiden joukkovelkakirjojen sääntelystä, sekä kestävän rahoituksen taksonomiakokonaisuus.

LIITTEET

Asiasanat	euro, euroalue, Euroopan keskuspankki, Eurooppa-neuvosto, Euroryhmä
Hoitaa	VM, VNK
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, SP, STM, TEM, UM, VTV, YM